

ZAKÁNY ANTAL:

Fönt és alant....

— Részlet —

Látom a fa koronáját. Mély
zöldsége álmosan lenged.
Kis árnyacskák, im, teregetnek:
fényszálat húznak, mint a néne —
mint a kő, egészen alant,
két szerelmes, szürke galamb
hullik a kúpcserépre.

Az egyik tollaz, a másik
néz és szép nyaka reszket, —
(mint akik épp ma születtek,
oly hamvasak, tiszták) —
úgy elvon kis szemének fénye,
miként a sugár, életébe
ahogy vonzza a fölgujtott kristályt...

Esteledik. Készül a harmat,
Vad nyirok erjed a rongyon.
A város majd állig lámpagombból.
Fázni kezd a teste —
Javítok, nem láttam alant
a két szerelmes, szürke galamb
hogy erre, vagy arra ment-e...

Leszállok, im, a Nappal, én is,
megigazítom még e lécet...
tudom, mire a tetőről lelépek,
jó Magány, te itt vagy —
Te szólj, ha valaki keresne —
eliszskoltam én, mint a medve,
amelynek a bőrére isznak...

Sok jut belőlem így a csendnek.
Ő az, ki örül nékem, magot gyűjtet.
A csend az öre a nagy szürke túllnek,
amely mindig rámborulhat —
ott is, ahol a semmi: az vagyok,
akibe a vétkes, kitagadott,
rossz csillagok futnak...

Jó így, Magány... Legyünk mi ketten...
Összeforrva, mint egy-főzet.
Legyünk, akik magukban győznek
csak: a bolondok, a ritkák —
nem nagyásból, nagyképűségből
de, mert a beteg állat is jobban épül
ha ismeri a füvek titkát...

Beszélgessünk... majd én mondom...
volt egy fánk, amely az időben,
úgy rémlik, még mindig zöldel...
Kivágták, a villám, meg a métely —
(a világ olyan, hogy ebből! fog ítélni!)
ez a rossz fa tanított meg félni:
reszkető leveleit néztem...

Úgy tűnik, nem is volt születésem...
Aki úgy jön: hoz magával merszet,
garmadáját a színes cserepeknek,
miket az együgyű becsülés cserél —
én eltüntem, amint a köd széthajol,
s hálás vagyok, ha megvéd a gyom,
és nyugodt, ha a fekhelyem kemény...

Tudok egy színigaz varázslatot;
ezt rója rám a mágus-este;
a félelem sötéttel bekeverve, —
ez volna az a furcsa oldat —
(ne láss itt szárított békát, titkos dohot,
amit kotyvasztanak a bűbájosok,
s amitől a legények búsak, nem dalolnak) —

Ez az oldat a természet adaléka,
s jóllehet, csak engem ejt meg —
régén, amikor miattam verekedtek,
két pártos: a halál és az élet —
ez emelt föl, de elfödött előbb,
mialatt csüggttem, mint lelőtt,
elgémberedő, kis seregélyek.

Sokat rendez ez bennem: karba szorít.
Ez a te inasod »fő-fő« Magány.
Ez uralog a szűkebb hazán,
amelynek minden tartománya hallgat —
Téged kérdez a gond: a jobbágy,
csak jól tartsd és nem locsog rád;
...de majd máskor, most nem zavarlak...

Jobb híján, im, nézz még belém...
Látod-e ott ama helyet?
Ugye puszta? (még mint gyerek) —
a szegénység egyszer mellbe vágott, —
kert lett az, mely kívülről ered,
(de ebből tán még senki sem szedett) —
itt nyílnak a legcsunyább virágok...

Errébb egy üreg van, homályos, látod?
egy érzés fut rajta, mint a Duna Baján.
Egyedül ez fél téled, Magány,
ez a megtört, leendő öreg... —
Ez, itt egy süllyedt hajónak roncsa,
amely vitorláit ki nem bontja
többé: aljában hínár és hitvány drágakövek...

Az emlékek hajója volt ez —
valamikor erősfájú, konok,
megtérő útvjáról mindig hozott
némi derút, kedves csecsebecsét —
de minden hajó elvész, akárhogy legyen áldva.
akár mily erős a vasa, fája,
eleszi rozsdá, szú marja, vagy elég...

Van egy érzés, amely több mint az
emlékezés: ez a békeérzet, —
(gondolom: így finomabban érzed)
ez a sugára minden jónak —
ennek a szálát add te nékem,
s az ígéretet: itt állasz résen,
amíg nélküled összebogozódhat...

De, im, följegyzem a mi eszmecesterénket,
vegye az élet tudomásul.
Nem a mulatókból hülyén és bárgyún
csellengők slampja ez a beszéd —
Párlata ez a híg agyvelőnek,
amit az idő csak akkor főzet
a józansággal, mikor a készsége megért...

Babráltam én már jónéhány rongyot,
mit lírának hívnak: vers-irodalomnak:
kevés kivételével, mint a szombat:
gyűjtője volt a hétközi szemétnék —
ha netán a forma címén látnák
versnek egy lélek vallomását —
éngem e vád talán nem érhet...

Él az ember sokféle kócsával a szónak,
úton, útfélen, ekiket talál —
de te vagy a tiszta, a gyermek vagy, Magány,
akit a gondolat éke illet —
A te intésed az utcasarok,
amely tart — amikor nem akarod
hogya szemét közé illjek'...

Ismerem Sándort, aki oda került.
Oda lett honossá, szegény.
Romlandó, két bagoly szemén
árvulnak mély, élhetősebb dolgok —
és így, még inkább keserűvel kiált,
hisz borral fogta le a világ —
mint szajha leányai Lótót...

Elfekszik porban, pocsolyában,
mint kimúló, gyarló dögök,
horkanva, ahogy a bozót között
a vad, ha ember-szagot érez —
nem néz sóvára farra, combra,
mint aki rájött: nem életes-dolga
a férfinék az, hogy cédákat tenyésszen...

De, tán elég is lenne mára...
Fojt ez a négy fal, mint a kripta...
Súlyos az idő és hívja
már a lelket az álom — a beteg —
gally recsen: az elhullott órák...
Most úgy simul minden érzés hozzád,
mint hitveshez a szomjazó kezek...

Készüljünk az ügyész-jövendő' elé.
(Kevés nyugalommal vár a holnap!)
Nem fogad a jövő megfáradottat,
ki elnyúné titkainak a finomságát —
pihenjünk. Erő, ma énrám költsed
nedveit ama roppant tölgynek,
amelynek húsát felnőtt-villámok vágják...

Hangya András rajza